

Megjelen:
minden vasárnap
Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz.
Kéziratok
nem adóznak vissza.
Nyilt-téri közlemé-
nyek soronként
30 fillér.

SZOBOSZLÓ és VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak
helyben házhoz
hordva, vidékre
postán küldve
Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . 2 kor.
Egyes szám ára 16 fill.
Hirdetések
árszabály szerint
közöltetnek.

Lapunk szerkesztőjének előterjesztése folytán, Rásó Gyula kir. tanácsos alispán a következő rendeletet intézte a hajdu-szoboszlói járás főszolgabirájához, s annak útján a járás összes községeinek előjáróságaihoz:

2106/1902. sz. Hajdúvármegye alispánjától.

Rendelet.

A hajdu-szoboszlói járás főszolgabirájának s az ezen járáshoz tartozó községek előjáróinak.

A »Szoboszló és Vidéke« című hetilap szerkesztője és laptulajdonosa, egy hozzám intézett beadványban azt tudatja velem, miszerint arra való tekintettel, hogy a járás székhelye Hajdu-Szoboszló város lett, s hogy a főszolgabirói hivatal folyó évi márczius hó 1-én oda már át is költözködik — minden anyagi érdek mellőzésével, pusztán közérdekből, lapjával kapcsolatot kíván létrehozni a főszolgabirói hivatal és a járás községei között. E célból teljesen megbízható tudósítót szerzett minden községből lapja számára a végből, hogy a községekben történt közérdekű dolgokról a lap útján a főszolgabiró magának tudomást szerezhessen. Viszont kívánja azt is, hogy a főszolgabirói hivatal is e lap útján tájékoztassa a járáshoz tartozó községek lakosait minden közérdekű dologról, már t. i. amennyiben ez a nyilvánosság feladata.

Az említett kettős cél elérése érdekében kijelenti a lap szerkesztője, hogy a »Szoboszló és Vidéke« teljesen díjtalanul fogja közreadni mindazon közérdekű hirdetéseket és híreket, amelyek a főszolgabirói hivataltól, vagy a járás egyes községeinek előjáróságaitól hozzá közlés céljából beküldetnek.

A többször nevezett lap szerkesztőjének s kiadó tulajdonosának a közügy érdekében tett s köszönettel fogadható ezen elhatározásáról és kijelentéséről czimet tudomásvétel és alkalmazkodás végett értesitem.

Debreczen, 1902. február hó 18.

Rásó Gyula
kir. tanácsos alispán.

»Szoboszló és Vidéke« tek. Szerkesztőségének
Hajdu-Szoboszló.

Hozzám intézett beadványa alapján, a hajdu-szoboszlói járás főszolgabirájához s a járáshoz tartozó községi előjáróságokhoz intézett körlevelemet tudomásul vétel végett mel-
lékelve megküldöm.

Debreczen, 1902. február 18.

Rásó Gyula
kir. tanácsos alispán.

A névmagyarosítás.

Társadalmi mozgalmainknak kétségtelenül egyik legjelentősebbje az, a mely az alkotmányos korszak bekövetkezése óta a névmagyarosítás érdekében megindult.

A névmagyarosítás, amely tudvalevőleg az idegen hangzású u. n. vezetéknevek más magyar vezetéknevvé való felcserélésében áll, csak azóta nyert jelentőséget.

Külömben a vezetéknev viselése sem nagyon régi eredetű. A XIII századig rendszerint mindenki azt a nevet viselte, a melyet a keresettségben kopott. Ekkor kezdte úgy Magyarországon, mint Európaszerte mindenütt a nemesség és a birtokososztály a vezetéknev felvételét. Az alsóbb néposztályok csak a XIV. században kezdenek elvéve vezetéknevet használni, míg végre a XVI. században az államok polgáraiknak vezetéknevvé való felruházását Európaszerte kötelezővé tették.

Ekkor vált a vezetéknev használata Magyarországon is kötelezővé. Ezen időben nevé mindenki, tetszése szerint akkor és úgy változtatta, ahogy neki tetszett. Mig Ferencz császár, belátván a névnek fontos közigazgatási jelentőségét, meghagyta, hogy nevé mindenki csak fontos okoknál fogva és csak helyhatósági engedéllyel változtathatja meg. Ennek az intézkedésnek egyik rejtett célja a nevek magyarosításának megakadályozása volt. Az 1848-iki kormány felismerte a névmagyarosításnak a magyarosodás ügyére való fontosságát, tömeges engedélyeket adott tehát ki névmagyarosításra, melyeket azonban az abszolút kormány hatalyon kívül helyezett. 1861-től megengedték a névmagyarosítást, de a kérvényekre 5 frtos bélyeg járt. A névmagyarosítás terjesztésére alakult évekkel ezelőtt a központi névmagyarosító társaság, melynek buzgó működését siker jutalmazta. A bélyegdíjat egy koronára szállították le s a törvény életbelépésének esztendejében 1065 folyamodónak engedélyezték a névmagyarosítást. Azóta 7—800-ra rug évenként a névmagyarosítók száma.

Igaz, hogy ez a szám jelentékeny, de még mindig nem elég. Még mindig igen sok közlünk az idegennevű állampolgár.

Hogy a névmagyarosítás nem fokozódik a kívánt mértékben, annak oka az, hogy még mindig nincs kellőleg megkönnyítve. Egész csomó okmány szükséges a kérvény felszereléséhez, melynek megszerzése sok kellemetlenségbe, utánjárásba és költségbe kerül.

Az államnak nem illetéket kellene szedni, hanem jutalmat kellene adni a névmagyarosításért. Ne kívánjunk tizféle okmányt, hanem elégedjünk meg a nélkülözhetetlen születési bizonyítvánnyal. Mindenekfelett pedig töröljünk el a bélyegkötelezettséget s ezáltal tegyük a névmagyarosítást ingyenessé.

Rendtelenségek a debreczeni kerületi betegsegélyző pénztárnál.

Lapunk előző számában rámutattunk már arra a felületes, tapintatlan és minden körültekintést nélkülöző eljárásra, mely szerint a debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár a kisebb városok kisiparosait anyagi erejükön felül megterheli, háborgatja és zaklatja.

Elmondottuk, hogy a járulékok megállapítása aránytalan, a munka és keresetviszonyoknak meg nem felelő, azok beszédésének módja pedig czélszerűtlen, és az érdekeltekre, sőt magára a betegsegélyző pénztárra nézve is hátrányos.

Most azonban már tovább megyünk, s egyenesen kimondjuk, hogy a debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár ügykezelése rendetlen.

Legalább a tények ezt bizonyítják.

Mert mi történt legközelebb megint?

Az, hogy a betegsegélyző pénztár körülbelül 2400 korona hátralékot mutatott ki a szoboszlói iparosok terhére, s ezt a hátralékot megküldötte behajtás végett a hatóságnak. A hatóság hozzá is látott teljes eréllyel a hátralék behajtásához, s ekkor kitünt, hogy ezeknek a hátralékoknak egy jó része évekkal ezelőtt be lett fizetve.

Az egyes iparosok a betegsegélyző pénztár nyugtáival igazolták a fizetést s így a hatóság megszüntette velük szemben a behajtási eljárást.

Ez az újabb eset minden kétséget kizárólag igazolja azt, hogy a betegsegélyző pénztár ügykezelése nem kifogástalan.

Mért hogyan történhetik az, hogy a 2—3 évvel ezelőtt befizetett és nyugtázott bevételek most újból ki lettek mutatva hátrány gyanánt?

Vagy mi történt volna a hátralékosokkal, ha az általuk teljesített fizetéseket véletlenül igazolni nem tudják?

Mindezek olyan kérdések, amelyek rendkívül kedvezőtlen színben tüntetik fel a betegsegélyző pénztár ügykezelését s a melyekre az érdekeltek és a nagy közönség megnyugtatósa szempontjából világos és határozott választ kell adni.

Ezt kérjük mi ismételtlen a betegsegélyző pénztár felettes hatóságától, mert csak így lesz elosztatva a közönség és az érdekeltek kétsége és aggodalma.

Az erdőirtás következményei.

A város erdeje jórészen le van már tarolva, a mi megmarad belőle, az olyan kevés tűzi és haszonfát fog szolgáltatni évenként — hogy számba is alig jöhet.

Az erdőirtás következménye tehát első sorban az lesz, hogy a tűzi és haszonfa szükséglet nálunk sokkal nagyobb és érezhetőbb lesz, mint ezelőtt volt.

H I R E K .

Ez pedig nagyon kellemetlen lesz ugy a városra mint a közönségre nézve, mert drága pénzen kell megvenni azt, amit az erdő eddig részben ingyen részben pedig méltányos fizetési feltételek mellett nyújtott.

Az irtás folytán kikerülő tüzi és haszonfát tehát nagyon meg kell becsülni.

Az első és fődolog az, hogy a város tartson meg magának egy jókora mennyiségű tüzi és haszonfát, nehogy mindjárt az irtás befejezése utáni esztendőben zavarba jöjjön s drága pénzen legyen kénytelen megvenni azt, amit olesón eladott.

A város tüzi és haszonfa szükséglete tekintélyes értéket képvisel évenként, s így arról most, idejében gondoskodni kell,

A középületek fűtése és a hidak jó karban tartása évenként igen sok faanyagot felemészt. Ezekre tehát jóelőre gondolnunk kell. A városnak 2-3 évre okvetlenül el kell látnia magát haszon és tüzifával, mert különben szükségét fog szenvedni.

Arra is gondolni kell, hogy az eladásra kerülő felesleg a város közönségének jusszon.

Idegen üzérkedőknek tehát fát eladni nem szabad.

Ha így jár el a város, akkor a saját érdekei mellett a közönség érdekeit is lehetőleg bizto sitja, míg ellenesetben kettős csapás lesz ugy a városra, mint a közönségre nézve az erdő kiirtása.

Mert arra számítanunk sem szabad, hogy a megmaradt erdő részlet termése minden szükségét fedezzen.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes szerkesztő ur!

Iskoláinkban a tanítás lehet kifogástalan, de a gyermekekre való felügyelet határozottan hiányos és kifogás alá eső.

A gyermekek az iskolában csaknem teljesen levetkeznek azt, amit a helyes családi nevelés által nyernek.

Már pedig az iskolának a tanítás mellett czélja talán a helyes nevelés is?

A gyermekek összetépett ruhái, az általuk használt illetlen szavak és kifejezések az utcán való rendetlenkedés, a fertályközi illetlen játékok — mind a kellő felügyelet hiányának eredményei.

Főleg igen helytelen dolog az, hogy nálunk az iskolás gyermekek, az előadás kezdete előtt jóval felmennek az iskolába, s ott az órák kezdetéig felügyelet nélkül vannak.

A fertályközi játékokra sem ügyel fel senki, pedig erre is fel kellene ügyelni.

Igen kérjük a tanító urakat, legyenek figyelemmel erre s csináljanak rendet az eddigi rendtelenség helyett.

Hajdu-Szoboszló, 1902. febr. 18.

Tisztelettel
Egy szülő

Vidéki hireink.

Lapunk a jövő héttől kezdve, egy ujonnan nyitandó »Vidéki hírek« című rovatban pontosan közölni fogja mindazokat a nevezetesebb eseményeket és híreket, a melyek a közeli vidéki városokban és községekben történnek s a mi közönségünket is érdeklik.

Ez az által vált lehetővé, hogy a közeli vidéki városokból és községekből teljesen megbízható tudósítokat szereztünk lapunk számára, akik minket minden nevezetesebb eseményről pontosan értesítenek.

Igy lapunk kétszerte érdekesebb olvasmányyná válik, mert nemcsak a helyi, hanem a közelvidéki hírek is feltalálhatók lesznek benne.

Tisztelettel a
»SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE«
szerkesztősége.

— A járási székhelynek az alispán rendelete értelmében, márczius hó 1-ső napján már itt kell lenni nálunk, Hajdu-Szoboszlón. Ennek daczára a költözködésnek még se híre, se hamva, s így nem lehetetlen, hogy ezt a terminust sem tartja be a főszolgabírói hivatal. De azért csak reméljük és várjuk a legjobbat.

— Márczius 15-ét — amint halljuk — az idén is nagy lelkesedéssel ünnepli meg városunk iparosága és az ipartestület. Az ünnepély ez alkalommal annál jelentősebb lesz, mert az ipartestület tíz éves fennállásának évfordulójával esik össze, s ezt az évfordulót is ugyanakkor ünneplik meg az iparosok. Az ünnepély márcz. 16-án, vasárnap este tartatik meg az ipartestület házában, ahol ez alkalommal társas vacsora is lesz. Ünnepi szónokul Szabó Antal polgáriiskolai vallástanárt kéri fel az iparosok.

— Esküvő. Fekete János gözmalomtulajdonos a héten tartotta esküvőjét Teleky Erzsébettel. Hosszu boldog életet kívánunk az új párnak.

— Gerő Dániel m. kir. állatorvos a héten kedden nyolcz napi szabadságra megy, amelyet Velen-czében és az adriai partokon szándékozik eltölteni.

— Az ipartestület ma egy hete tartotta meg tisztújító évi rendes közgyűlését, a tagok általános érdeklődése mellett. Az elnöki évi jelentést és a testület mult évi számadását egyhangulag elfogadta, illetve tudomásul vette a közgyűlés. Ezután az 1902. évi költségvetési előirányzat került tárgyalás alá, a melynek egyik legfontosabb tétele az volt, hogy a tisztviselők fizetése megjavíttatott. A költségvetési előirányzatot 64 szavazattal 32 ellenében szintén elfogadta a közgyűlés. Ezután a választásokra került a sor, amelyek titkos szavazás útján ejtettek meg. A választások eredménye az lett, hogy a haladó-párt teljes diadalt aratott. — Elnök lett: Herczeg Mihály. alelnök: Muhi Dániel. Jegyző: Plón Gyula. Pénztárnok: Kovács Jérémiás. Választmányi tagokul megválasztattak: Szabó Lajos, Béres Lajos, Zubó Eerencz, Sallai Péter, Plón Gyula, Muhi Dániel, Kovács Jérémiás, Kovács Kálmán, Végh Lajos, Göbölös Péter, Székely Ferencz, Tóth Jakab. Póttagok lettek: Béres Antal, Kádár Jozsef, Kiss Sándor. Számvizsgálók: Ratkay Ferencz, Kovács Sándor, Székely Sándor. A gyűlés délutáni 2 órától kezdve esteli 9 óráig tartott. A választások eredménye az ipartestület tagjai között általános meglegedést keltett.

— A város és a közbirtokosság küldöttsége Szolnokon. Megirtuk már lapunk egyik előző számában, hogy az artérügyben a miniszter megváltoztatta Rásó Gyula kir. tanácsos alispánnak városunk érdekeltségére nézve kedvező határozatát, s az ügyet újabb elődöntés czéljából Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye alispánjának hatáskörébe utalta. Erre a közgyűlés és a közbirtokosság azt határozta, hogy egy küldöttséget meneszt az ügy elbírálására delegált alispánhoz, amely azt mint bírót, az ügy állása felől kellő módon tájékoztassa. Ez a küldöttség, amely Kovács Gyula, Fekete Sándor, Hetey Ignác, Fogthü János és Oláh Miklós tagokból állott, hétfőn ment át Szolnokra, hogy küldetésének eleget tegyen. Bagossi Károly kir. tanácsos alispán igen szívesen fogadta a küldöttséget, s megígérte, hogy alaposan meg fogja vizsgálni a dolgot és személyesen is el fog jönni hozzánk, tájékozódás czéljából. A küldöttség ugyan az nap este a gyorsvonattal érkezett haza.

— Az iparos mükedvelő társaság husvét 2-ik napján előadást rend ez a Pavillon nagytermében, mely alkalommal az »Úrsai gyöngy« című népszínmű kerül színpadra. A próbák a jövő héten már meg is kezdődnek.

— A helybelli iparosok a héten, hétfőn népes értekezletet tartottak az ipartestület házában, — mely alkalommal a felett folyt a tanácskozás, hogy miképen védekezzenek a debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár által jórészen alaptalanul folyamatba tett végrehajtásokkal szemben. Az értekezlet eredménye az lett, hogy a testület jegyzője Plón Gyula bement Debreczenbe, felvilágosítást kéri a betegsegélyző pénztár vezetőségétől. A pénztár vezetősége igen szívesen fogadta az ipartestület küldöttét s megígérte, hogy minden tekintetben méltányos és engedékeny lesz az érdekelt iparosokkal szemben. A tévesen kivetett járulékokat le fogják írni, a helyük-ről régebben eltávozott ipari alkalmazottakra kirovott járulékokat pedig szintén törölni fogják.

— A dalegylet folyó hó 15-én tartotta meg az évzáró közgyűlés után rendszerint tartani szokott, hangversenyyel egybekötött társasvacsoráját. A mulatságnak ez alkalommal nem kedvezett az idő, mert az eső a hangverseny napján is folyton szakadt. Ennek daczára csekély számu, de igen díszes közönség gyűlt össze a Bika vendéglő nagytermében, hallgatva a dalárda szebbnél szebb énekszámait. Vacsora közben az első pohárköszöntőt Lengyel Imre dalegyleti elnök mondotta, élve a megjelent hölgyeket. Felköszöntöket mondtak még: Fogthü János, Fehér Gábor, G. Tóth János, Tóth Lajos és többek. Vacsora után tánczra perdültek a párok és jártak jókedvvel egészen hajnali két óráig, amikor a társaság igen jó hangulatban oszlott szét.

— Előadás mezei munkások számára. Fekete Sándor polgármester és G. Tóth János rendőrkapitány előadást tartottak ma egy hete, a város-háza nagy tanácstermében, a mezőgazdasági munkás és cselédségélyző pénztár intézményének előnyeiről s az abba való belépes módozatairól. Az érdekes előadást igen sok gazda, de nagyon kevés cseléd és munkás hallgatta meg.

— A következő meghívót kaptuk: A püspökladányi ev. reform. egyházi előjáróság, orgona-alapja javára Püspökladányban, 1902. márczius hó 1-én, a kaszinó termeiben, a »hajdu-szoboszlói dalegylet« közreműködésével táncmulatsággal egybekötött zártkörű dalestélyt rendez. Belépti-díj: személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona, kezdete pontban 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

Műsor:

1. Magyar Népdalok. Méder Mihálytól. Előadja a h.-szoboszlói dalegylet.
2. Komoty szavaltat. Pirkler Ernő jogakad. hallgató urtól.
3. Virág énekek. Dr. Bródytól. Előadja a h.-szoboszlói dalegylet.
4. Kurucz dalok. Hegedün Cziko Istvánné urasszony.
5. Vig szavaltat. Szabó Elek jogakad. hallgató urtól.
6. Banditák dala. Ernániból. Verditől. Előadja a h.-szoboszlói dalegylet.

— Nemes gyümölcsfa oltványok a legjutányosabb árak mellett kaphatók Fehér Gábor urnál. A gyümölcsfák a héten megérkeztek s a venni szándékozókknak máttól kezdve már rendelkezésükre állanak.

— A vasut utcai Polgári Olvasó-Kör mához egy hétre saját helyiségében, könyvtára javára zártkörű táncmulatságot rendez, kezdete este 6 órakor belépti-díj személyenként 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak.

— A dalegylet választmánya szerdán délután gyűlést tartott Lengyel Imre elnöktele alatt, mely alkalommal több fontos ügy intéztetett el. Elhatározta a választmány, hogy a dalegylet az idén külön is megünnepli márczius 15-ét, és pedig oly formán, hogy ez alkalomból egy felolvasással, szavaltattal és táncmulatsággal egybekötött dalestélyt rendez, a Bika vendéglő nagytermében. Minthogy a közönség márczius 15-én minden irányban nagyon igénybe van véve, ugy szólnán le van foglalva, a dalegylet márczius 15-iki ünnepélye márczius hó 22-én fog megtartani 1 koronás belépti díj mellett. Az ünnepély érdekességét nagyban fokozza az a körülmény, hogy a hangversenyen egy uri hölgy is fog közreműködni, akinek azonban a nevét most még nem vagyunk jogosítva kiírni. Ez a hölgy egy szavaltattal fog a hangversenyen szerepelni. Azt is elhatározta szerdán a dalegylet választmánya, hogy a dalárda márczius 1-ső napján részt fog venni Püspökladányban, az ottani ev. ref. orgonaalap javára rendezendő hangversenyen.

— A polgári olvasókör febr. 2-iki táncmulatsága alkalmával felülfizettek: Fekete János 5 kor. Grósz Nagy Ferencz 2 k, Neumann Náthán 2 k., Kis Pál 2 k., Weisz Lajos 1 k., Fazekas Sámuel 60 f., Ceiller István 60 f., Fogadják e helyen is a rendezőség szives köszönetét.

— Mai mellékletünk. Paczelt János debreczeni jóhírű virág és magkereskedésének tavaszi árjegyzékét lapunk mai számához mellékelve kapják olvasóink. Ajánljuk ezt a jóhírű magkereskedést olvasóink és a nagy közönség figyelmébe.

— **Dalegylet Kabán.** Folyó évi február hó 20-án dal-egyesület alakult Kabán, részint az iparos-kör tagjaiból, részint az olvasó egyesületek tagjai sorából. Megválasztott: díszelnökké Dávidházy János esperes lelkész, elnökké Tökés Endre, karmesterré Kulcsár Ferencz. jegyzővé Fábián István. A tagok száma 36. Az egyesület már a március 15-diki ünnepélyen közre is működik. Sok szerencsét kívánunk az egyesület működéséhez.

— **Szőlősgazdák figyelmébe.** Akik az őszön gyökeres fas szőlőültvényeket a várostól akarnak venni, folyó évi március hó 31-ig jelentkezzenek a városi házipénztárnál.

— **A toronyóra** egyszer késik, máskor sie!, azután meg a változatosság kedvéért meg is áll. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mikor lesz már egyszer rendben a toronyóra?

— **A városi ügykezelési szabályrendelet** átadogására kiküldött bizottság esütörtökön délután gyűlést tartott Fekete Sándor polgármester elnöklele alatt. A küldöttség megállapodása az lett, hogy Hetey Ignác tisztügyész bizottit meg a szabályrendelet tervezetének elkészítésével.

— **A gyümölcsfák ültetésére** az idő nagyon alkalmas, mert a földnek nincsen egy csepp fagya sem. Figyelmeztetjük mindazokat, akik gyümölcsfákat szándékoznak ültetni, hogy azokat most ültessék el, mert a korán elültetett fák 4—5 hét múlva úgy kezdenek hajtani, mint az őszi ültetésűek. Aki korán ültet, az tehát egy teljes évet nyer.

— **Rabló támadás.** A héten kedden este, egy a Gólyás mellett levő debreczeni tanyába rablók akartak betörni. A jómadarak először a zárat fészegették, de miután azzal nem boldogultak, az ablakon próbáltak behatolni. Ezt azonban a tanyában bent levő gazda és felesége szintén megakadályozták. A rablók végre úgy boszultak meg magukat, hogy a tanya ablakán kétszer belöttek, a lövések azonban szerencsére nem találtak. A hatóság nyomozza a tetteseket.

— **Az állami ménék** folyó hó 15-én megérkeztek és a majorban helyezték el. A fedeztetés folyó hó 16-án kezdődött meg. Az idén 10 darab állami mént kapott a város, a melyek között szebbnél-szebb példányok vannak.

— **Debreczeni színházi műsor.**

Hétfő. Zaza.

Kedd Paraszt szívek. Pillangó kisasszony.

Szerda. Görög rabszolga.

Csütörtök. Zsába.

Péntek. Zsába.

Szombat. Zsába.

Vasárnap. d. u. Két árva. este Katalin.

— **Leleményes tolvaj.** Két éjjeli ór, a mult héten szombaton éjjel egy jó madarat csipelt el az utcán, éppen abban a perczben, a mikor az illető be akart mászni egy kerítésen. Az éjjeli örök vállára fogták a megcsipelt csavargót, aki azonban nem jött zavarba, hanem hirtelenében előadta az éjjeli öröknek, hogy ne ő vele bibelődjenek most, hanem menjenek el azonnal a főkapitány urhoz és adják tudtára, hogy a két legszebb ökre a tanyán megfuladt a répatól. Elmondta azt is, hogy ő is abban jár tulajdonképen, hogy hirt adjon a főkapitány urnak. Az éjjeli örök annyira a szívökre vették ezt a mesét, hogy menten szabadon bocsátották az illetőt, magok pedig siettek hirt adni. Később kiderült, hogy az egész dologból egy szó sem igaz. A jó madarat későbbben a rendőrség kerítette kézre.

— **Mi a dadogás és hogyan lehet rajta segíteni?** Roboz József, a ki hazánkban annak idején a kormány megbízásából szervezte a dadogók és hebegők oktatását, és a ki most Temesvárott működik. Ilyen című füzetében érdekes példák idézésével és röviden megmagyarázza azt, hogy mi a dadogás, s hogy hogyan kell és lehet a dadogók beszédhibáját orvosolni és főképen, hogy hogyan lehet a gyermekeket úgy nevelni, hogy ne váljanak dadogókká? Szülőknek, nevelőknek és tanároknak oktatásokra, beszédhibákban szenvedőknek pedig vigasztalásukra ez a hasznos kis könyv 60 fillérért kapható Temesvárott a »Corvina« könyvkereskedésben és általa az összes hazai könyvkereskedésekben.

— **Magyar ünneplő.** Életrevaló és hazafias eszmét vetett fel az Ébredés politikai hetilap legújabb száma. A magyar ünneplőt akarja megalkotni, mint oly czélszerű diszmagyar viseletet, a mely estélyeken

táncmulatságokon, ahol a prémes, czizmás magyar ruhák alkalmatlanok, pótolni volna hivatva a frakkot. Nemes Mihály festőművész, a Magyar viselettörténet ismert megalkotója, mindjárt négy képbemeg is tervezte a magyar ünneplőt, a szerint, amint olcsóbb vagy drágább kivitelre van szükség. Az új diszruhákat czélszerűségénél és olcsóságánál fogva az egész magyar középosztály és ifjuság viselheti és mindenképen alkalmas arra, hogy a frakkot a rég óhajtott magyar ünneplővel helyettesitse. Az ébredés most meg fogja szöszlaltatni e viselet mellett a magyar közélet előkelőségeit s a főváros gavallérvilágának vezetőit. Aki kíváncsi a magyar ünneplőre, annak elküldi az Ébredés e számát a kiadóhivatal: IV., Vácizteza 21.

— **Hirdetéseinkre** felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

— **Női ruhába öltözött csavargó.** Feltűnést keltő és titokzatos esemény történt a héten egy vajdazugi tanyán. B. F. debreczeni bérlő ugyanis szerdán este 6—7 óra között ment ki fele szekérrel a tanyára, s amint a szigeti gáton hajtott keresztül, a gát egyik végén egy asszonyt látott kuczorogni. Az asszony fellátva a gát szélére, arra kérte B. F. t, hogy vegye fel a szekérre, amit a gazda meg is tett. Este 8 óra körül lehetett az idő amikor a szekér kiérkezett a Császy Gyula-féle tanyára. Ekkor az asszony arra kérte a gazdát, hogy adjon szállást neki éjszakára, mert nagyon el van fáradva s nem tud tovább menni. B. F. ezt a kérését is teljesítette, sőt vacsorát is csináltatott az asszony számára a feleségével. Mikor vacsora után leakartak feküdni, a gazda kiment a tanyából, hogy megnézi a jószágokat. Mig kint járt, addig a felesége az ágyak megvetésével volt elfoglalva, s bent maradt a vendéggel együtt a szobában. Hogy, hogy nem, az történt, hogy ágyalás közben a gazda felesége meglátta, hogy a vendég nem asszony, hanem férfi, mert a szoknya alatt nadrág és csizma van rajta, s a csizma szárából egy késnek a nyele látszik ki. A gazdasszony erre megrémülve abban hagyta az ágyalást, s kiment a férjéhez az istállóba, elmondani a látottakat. B. F. erre nem veszítve el lélekjelenlétét bement a tanyába, s óvatosan benyitott a szobába. Szerencséje, hogy óvatos volt, mert amikor belépett, akkor a már a női ruhába öltözött éjjeli vendég késsel a kezében ott állott az ajtó háta megett és teljes erejével a belépő gazda felé szurt. Azonban a gazda — szerencsére — csak kisebb sérülést szenvedett az egyik karján. Erre aztán megkezdődött a dulakodás, melynek az lett a vége, hogy B. F. kicsavarta a kést a támadó kezéből, lefogta, összekötözte és még ugyanazon az éjszakán bevitte Debreczenbe és átadta a rendőrségnek, ahol most behatónan nyomozzák a titokzatos csavargó kiletét. Az eset a közeli tanyákon méltó feltűnést és félelmet keltett.

— **Hazafias melodráma.** A magyar zeneirodalomban ismeretes melodramák sorában akad olykor olyan is, a melyet lelkes hazafiai érzés hat át. Az Abrányi Kornél, Kun László, Tarnay Alajos, Kapi Gyula ezen fajta alkotásai egytől egyig a hazafiai lelkesedés jegyében születtek. Ilyen érzések között fogalmazott meg az Alföldi László szép gondolata is! melodramatikusan megzenésíteni Tóth Kálmannak »Kik voltak a honvédek« című gyönyörű költeményét. És valljuk meg: Alföldi László ügyesen oldotta meg feladatát, karakterisztikus zenéje, a melyben egy helyt szerencsésen dolgozza fel a »Kossuth Lajos azt üzente« kezdetű hazafias dalt, szépen simul a Tóth Kálmán maradandó becsü soraihoz, technikailag pedig igen szerény igényt támaszt előadóikkal szemben. A melodráma hegedüre és zongorára van írva, tehát ilyen egyszerűségénél fogva kínálkozik hálás darabul iskolai növendékeknek önképző köröknek hol az ilyen irányú alkotások kultiválásával növelik a növendékek hazafiai érzését. Megjelent Rózsavölgyi és Tsa. czégnél Budapesten és 2 koronáért kapható.

Ingatlanok forgalma

H.-Szoboszlón.

1. Székely Istvánné s tsai öröklök Szöllösi István ingatlanait.
2. Vágó Jozsef s tsai öröklök Vágó Lajosné ingatlanait.
3. Fazekas György és Dóró Balázs veszik Márton Lidia szántó földét 1656 kért.
4. ifj. Fekete Lajos s neje veszik Tornyai János czitraháti szántóját 500 kért.

5. Tardik József s neje veszik Sándor István tilalmasi szántóját 640 kért.

6. Kárai Antal veszi Herczegh Mihályné köteles kaszállóját.

7. K. Tóth Ferencz átveszi Császy Erzsébet házas udvarát 200 kért.

8. Kircsi Györgyné veszi Lovas Gáborné kutyölgyi szántó illetőségeit 1200 kért.

9. Kovács Gáborné veszi Éles Sándor szántó illetőségeit 624 kért.

10. Domokos Jánosné veszi Bálint József angyalházai szántóját 160 kért.

Közgazdaság.

A keh elállításról.

Mutatvány Gerő Dániel kir. állatorvosnak a budapesti »Állatorvosi Lapok«-ban megjelent szakcikkeiből.

(Befejező közlemény.)

Ha a beöntött bódító anyag több volt a rendesenél, akkor az állat a mérge; mennyiségéhez képest hamarabb vagy később elpusztul. A boncolásnál csak vegyi uton sikerül a mérge jelenlétét kimutatni, a mely esetben természetesen a halál oka minden kétséget kizáró módon igazolva van. Az esetek többségében azonban nincsen az orvos abban a helyzetben, hogy vegyi vizsgálatot eszközöljön, ilyenkor csak a bonczélet alapján készít magának diagnózist.

Sokkal gyakoribb az az eset és a tudni valókat illetőleg a gazdára nézve ez a legfontosabb, hogy a lókupecz mint a keh elállításban gyakorlott ember sem többet, sem kevesebbet nem önt a »gyógyszer«-ből az állatba, mint annyit, amennyi minden mérgezi meg az állatot, de a kehesseget 24 vagy 36 órára úgy elállítja, hogy ember legyen az, a ki azt felismeri. Szakértőnek, vagy sokszor gyakorlott gazdának egy pár csalhatatlan jel mégis feltűnik az ilyen kehestelenített lovakon már a vásárban is. Ugyanis az ilyen lovak rendszeren le vannak romolva, bár sokszor tulkövér is akad köztük, a bordák feltűnően látszanak, a kehbarázda is erősebben markirozott. Az orrczimpák iveltek, nagy kerületűek, a tekintete az ilyen lónak bizonyos félelmséget árul el. A vásárban lehorogszott fejjel, tompán, sokszor szunyókálva állanak.

Az ilyen lónak a gazdája is különbséget mutat a rendes, vagy mondhatjuk becsületes ember formájától: ruházata rendszeren rongyos, vagy piszkos, tekintete szuró, bántó természete izgága, veszekedő és igyekszik a vevőt minden áron a vételre rábírní, lovát folytonosan üti, csipkedi, hogy a szegény pára bódultságot ne áruljon el a vevő előtt.

A hazai lókupeczek ezt az embertelen eljárást meglehetősen nagymértékben üzik és már nincs is jelentékenyebb lóvásár, a hol meg ne jelennének egy pár kehestelenített gebével. Leginkább azonban a nagy-kunsági, hajdu-megyei, a bántási és különösen Kecskemét vidékén vannak nagyon elterjedve. Csudálatos igazán, hogy míg külföldön teljes szigorral, a törvényes eszközök minden módját igénybe veszik-e löcsiszárokkal, ez állatkínzókkal szemben, addig nálunk szabadon virágoznak, szabadon csalnak, károsítanak a nép olyan rétegében, a melynek különben is gyámolítóra volna szüksége.

Ha a beöntött mérge a rendes mennyiségnél több volt, de halálos mérgezést nem okoz, akkor az ilyen állaton a beöntés után 5—6 óra múlva a mérgezés jelei mutatkoznak: az állatok a jászlon állva nem esznek, csak nógatásra mennek arább, tekintetük bizonyos ijedséget árul el, szájuk néha habzik. E bódultságot később nagyfokú idegesség váltja fel, a mely egész dühösségé fokozódhatik, úgy, hogy az állat úgy néz ki mintha veszett volna. A hasüri fájdalmak azonban leggyakrabban tapasztalhatók, az állat görcsös, kólika szerű tüneteket mutat, gyakran kél, fekszik, folyton a hasa felénéz, közben a földhöz vágja magát és erősen nyög. A most leirt betegség 2—3 nap múlva elmúlik, az állatok jól esznek és a kehesseget összes jelei előtérbe lépnek. Ha tehát a vevő a vétel utáni órákban a vett lovon a leiratokhoz hasonló tüneteket lát, a melynek elmúltával az kehessegebe megy át, egész biztosan keh-elállítással van dolga.

Ilyen esetben a kupeczeket a bíróság 15 napon belül csak a ló vissza vételében, illetőleg az árának visszafizetésében marasztalja el, Németországban ezenkívül család miatt is büntetik az állathóhérokát.

Szerkesztői üzenetek.

Tudósító. Kaba. Szives értesítéseit kérjük és várjuk.

Tudósító. Szováta. Szives üdvözlét. Értesítéseit örömmel várjuk.

Anonimus. Helyben. Csak a következő számban adhatjuk meg a választ. Kérdése igen-igen időszerű.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:
Fehér Gábor.

35/1901. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszéknek 1901. évi 38357. számú végzése következtében Dr. Grosz Adolf h.-szoboszlói ügyvéd által képviselt Házsinszky gyógyszerész és társai cég javára ifj. Grünberger Adolf és neje ellen 800 korona s jár. erejéig 1901. évi április hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 857 koronára becsült következő ingóságok u. m. szikviz gép, szikvizes üvegek, szoba butorok, kocsik, ló és lószerszám nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a h.-szoboszlói kir. járásbíró 1902. évi V. 14/2. sz. végzése folytán 800 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi márczius hó 5. napjától járó 6% kamatai, 1/10% váltódíj és eddig összesen 93 korona 20 fillérben bíróilag mármegállapított költségek erejéig Hajdu-Szoboszlón alperesek lakásán leendő eszközlésére 1902. évi február hó 24. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében kézpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt H.-Szoboszlón 1902. évi február hó 10. napján.

Szarka József
kir. bír. végreh.

Haszonbérbe

vétel céljából kerestetik bármely szőlőskertben, egy 4—600 nszöl területű pusztla szőlőföld, vetemény alá.

A kinek ilyen kiadó pusztaföldje volna, jelentkezék a könyvnyomdában.

A II-ik tized 259. számú ház

örökáron szabadkézből eladó.

Értekezketni Béres István kerékgyártó mesternél.

Hajdu-Szovát község 122 hold legjobb minőségű (holdanként 18—20 mm. tiszta búzát termett) szántóföld tagbirtoka az 1902. évi márczius hó 5. napján délelőtt 10 órakor 12 évre árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a község házában megtekinthetők,

Hajdu-Szovát 1902. február 12.

Nádházi Béni
jegyző.

Nagy Lajos
főbíró.

Kaba városi téglagyáramban

a túl felhalmozott cserép- és téglanyag készlet miatt a **cserép és téglákat tetemesen leszállítottam** és pedig az

I. osztályu fedélcserép ezrét 9 frtra.

I. osztályu téglá ezrét . . . 10 frtra.

Midőn ezt az építető és építész uraknak szives figyelmébe ajánlom, kérem b rendelésüket mielőbb hozzám juttatni.

Tisztelettel

BERGER JÓZSEF, téglá és cserépgyáros Kabán.

Haszonbérbe

vétel céljából kerestetik a Bánom kertben a debreczeni ut felőli kapun, egy 5—600 □-öli területű pusztla szőlőföld, vetemény alá.

A kinek ilyen kiadó pusztla-földje volna, jelentkezék Fehér Gábor községi bíró urnál

SCHÖNBECK IMRE

Esztergomban.

Ajánlja saját készítményü ujonnan javított **mirenymentes hordókén-lapjait.**

(Kitüntetve 17 kiállításon.)

Ezen kénseledek használata által a borok nem kapnak kénbűzt (Einschlag-szagot), mint a régi kénlapok után, mi az egészségre igen ártalmas, (fej- és gyomorfájást okoz) sőt oly borok, melyek lefejtés után megtörnek s rozsz ízűvé válnak is kigyógyíthatók: az egészséges borok pedig eltarthatóbbak és szállíthatóbbak lesznek.

A 0 és 1 minőségű üres hordókhoz, a 2 és 3-as egészséges borokhoz, a 4 és 5-ös megtörött, nyúlós, pangott, hordófaizú, sőt penészes brrokhoz is jó sikerrel használható.

A hordókén-lapok árai:

0-ás 30 fill., 1-es 40 fill., 2-ös 80 fill. 3-as 1 kor., 4-es 120 fill., 5-ös 160 fill. 50 deka-grammos csomagonként.

Minták s használati utasítás ingyen.

Kizárólagos raktár.

D'Appert-féle gyorsderítő pulverinből, egy adag elég 250—300 liter zavaros bornak 48 óra alatti derítésére; ára használati utasítással 50 fillér, nagyobb vételnél árengedmény.

Ugyanott kaphatók:

utóbbi termésű, (őszi szállításra, száraz állapotban, tavaszi szállításra homokban rétegezett állapotban,) csiraképes gyümölcsfa és sövénybokr magvak u. m. körte, vadkörte, alma, vadalma, birs, paradicsom alma, szentiván alma (doucin), lasponya, eperfa, kajszinbaraczk, őszi baraczk (magnemes is) szilva, duránczi szilva (St-Julien) mirabolana, kökény, galagonya, som, fagyalla, (Ligustrum) vadrózsa, maclura aurenteaca, lepényfa, (gledicia) fehérvirágu agacsfa, cseresznye, feketemeggy, sajmege, (prunus mahaleb) szelid és vad gesztenye, keserű és édes mandula, hosszú és gömbölyű nemesogyoró, papírhéjú teli belű dió, nagyszemű vörös ribiszke, sárgavirágu ribiszke (ribes aureum.)

Kivánatra árjegyzék küldetik.

Ismételadók kellő jutalékban részesülnek.

Megvétel céljából

kerestetik 20—25 szekérnyi jó érett istállótrágya. — Akinek van eladó, jelentkezék a nyomdában.

Eladó

igen jutányos áron, diszkötésben, egy Gracza György-féle Magyar szabadságharcz történelem A venni szándékozók jelentkezzenek a nyomdában.

Élő virág üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani

szép szobai növényeket

levágott friss virágokat

menyasszonyi,

báli és névnap csokrokat,

mell és fejdíszeket, gyász és ünnepi koszorukat, jardiniere és stb. készítek izlésesen

legujabb divat szerint

jutányos árban

bárhova szállítva, gondosan becsomagolva.

Magamat a n. é. közönségnek ajánlva

vagyok teljes tisztelettel

Debreczen, 1902.

Janatka Alajos

mű és keresk. kertész.

Melyik a legjobb szépítő arczcrém?

A

Fáy-féle arczcrém,

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz bőrt nem zsirozs teljesen ártalmatlan

Hatása meglepően gyors.

— Egy tégely ára 1 korona. —

Kapható:

Grósz Nagy Ferencz

Reménységhez cz. gyógyszer-tárában
H.-Szoboszlón.